

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **S. P.**, zastoupené Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Na Jíkalce 13, 301 17 Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2004, č. j. 55 Az 741/2003 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále označována jako „stěžovatelka“) nadepsaný rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2003, č. j. OAM-2456/VL-10-ZA07-2003, E. č. V041636. Rozhodnutím správního orgánu nebyl stěžovatelce udělen azyl pro nesplnění podmínek uvedených v ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Zároveň žalovaný správní orgán rozhodl, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování podle § 91 tohoto zákona.

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti uvedla, že krajský soud nesprávně posoudil věc, ztotožnil-li se se závěry žalovaného správního orgánu, že stěžovatelce nehrozí v zemi původu pronásledování. Stěžovatelka má za to, že toto pronásledování jí hrozí. Na Ukrajině pracovala u podnikatele ve skladu, který byl vykraden, a její zaměstnavatel ji obvinil, že sklad neuzamkla, a požadoval po ní peníze za ukradené zboží. Má strach jet domů, protože tento

podnikatel jí vyhrožuje a nevybíravým způsobem zasahuje do jejího soukromí a obtěžuje ji na veřejnosti. Takto se cítí být pronásledována, neboť se jí podle jejího přesvědčení nedostane účinné ochrany ze strany ukrajinských orgánů. Má za to, že je pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, neboť tlak ze strany podnikatele jí znemožňuje shromažďovat se na Ukrajině se svými rodinnými příslušníky a přáteli na veřejnosti. Navíc má za to, že v jejím případě nebyly správním orgánem dostatečně vyhodnoceny důvody zvláštního zřetele hodné, které zakládají možnost udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu; na Ukrajině jí podle jejího přesvědčení hrozí újma na zdraví a pokud by si měla vyřizovat pobyt na území ČR podle zákona o pobytu cizinců, musela by tak činit z území Ukrajiny, což po ní nelze spravedlivě požadovat.

Současně v rámci kasační stížnosti požádala stěžovatelka o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Uvedl, že správně zjistil skutkový stav, pokud dospěl k závěru, že stěžovatelčiny potíže spočívaly pouze v konfliktu se soukromými osobami kvůli údajnému dluhu na ukradeném zboží, takže se nejednalo o azylově relevantní důvody strachu z pronásledování. Stěžovatelka se podle žalovaného navíc vůbec nepokusila získat ochranu u orgánů v zemi původu. Důvody k poskytnutí humanitárního azylu v případě stěžovatelky nejsou, když její případ nelze považovat za zvláštního zřetele hodný.

Krajský soud ve svém rozsudku uvedl, že žalovaný správní orgán právem posoudil žádost stěžovatelky o poskytnutí azylu jako nedůvodnou, neboť stěžovatelka o azyl žádala kvůli ochraně před soukromými osobami v zemi původu. Podle krajského soudu správní orgán rovněž důvodně neudělil stěžovatelce humanitární azyl a rozhodl, že u ní není důvodu shledat překážku vycestování podle § 91 zákona o azylu. Řízení před správním orgánem netrpělo vadami, stěžovatelka se mohla vyjadřovat ke všem podkladům pro rozhodnutí a navrhovat jejich doplnění, správní orgán řádně zjistil skutkový stav, věc správně posoudil i po právní stránce a své rozhodnutí řádně odůvodnil.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na zahájení řízení o udělení azylu podala stěžovatelka dne 22. 5. 2003 a pohovor k žádosti o udělení azylu s ní byl proveden dne 19. 6. 2003. Stěžovatelka v návrhu na zahájení řízení uvedla, že pracovala u podnikatele ve skladu s elektromateriálem. Ze skladu ukradli zboží a dotyčný podnikatel za toto zboží od ní požadoval náhradu, třebaže sklad byl uzamčen. Na policii se neobrátila, považovala to za zbytečné, nic by prý nedokázala, neboť dveře od skladu nebyly poškozené. Podnikatel jí vyhrožoval, požadoval po ní 2000 USD do 5 měsíců. Ani poté se na policii neobrátila, podle jejího mínění si takové věci lidé musí vyřešit mezi sebou, tak to na Ukrajině chodí. Za pomoci matky jedné své známé získala vízum do ČR; uvažovala i o Itálii, kde je ale vízum drahé. O azyl požádala až poté, co byla rozhodnutím správního orgánu vyhoštěna, a to na radu známé. Svoji životní úroveň na Ukrajině hodnotila jako špatnou, žila v jedné místnosti s dítětem na ubytovně, peníze jí stačily jen na jídlo, měla se hůře než ostatní.

Ze zprávy Ministerstva zahraničních věci USA o situaci na poli lidských práv na Ukrajině za rok 2001, která je součástí správního spisu, je patrné, že v tomto státě existovaly dílčí nedostatky v dodržování lidských práv zejména osob v určitém specifickém postavení (např. vojáci základní služby, Romové na Zakarpatské Ukrajině, osoby držené policií ve vězení v souvislosti s vyšetřováním trestných činů aj.), že v době před politickými

změnami, k nimž došlo na začátku roku 2005, se řada aktivních odpůrců vlády a prezidenta stala terčem pronásledování, a to včetně vražd nebo fyzických útoků, a že státní orgány nefungují podle standardů obvyklých v západních demokratických státech, zejména jsou často zkorumpované a neefektivní. Zároveň však je ze zprávy patrné, že běžný občan, pokud k tomu nezavdal příčinu svým aktivním politickým angažmá proti vládnoucí garnituře, se terčem pronásledování ze strany orgánů veřejné moci nestával a že policie, prokuratura a soudy v zemi normálně fungují, třebaže s dílčími problémy a tak, že je do jejich činnosti občas v jednotlivých případech politicky zasahováno.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Ze všech vyjádření stěžovatelky učiněných v průběhu azylového řízení je zřejmé, že z Ukrajiny odešla do ČR kvůli strachu před nátlakem soukromé osoby, jejího bývalého zaměstnavatele, a že se ani nepokusila před tímto nátlakem najít ochranu u státních orgánů Ukrajiny, zejména u policie. O ochranu nepožádala, třebaže neměla žádné relevantní důvody se domnívat, že by jí nebyla poskytnuta či že by v jejím případě policie postupovala vůči ní neobjektivně např. z důvodu korupce ze strany bývalého zaměstnavatele. Názor, že otázky spojené s údajným dluhem vůči zaměstnavateli si musí lidé na Ukrajině řešit sami mezi sebou, neboť tak to tam chodí, nelze za takový relevantní důvod v žádném případě považovat, neboť jde o pouhý apriorní postoj stěžovatelky neodůvodněný žádnou konkrétní zkušeností či poznatky s fungováním ukrajinských orgánů veřejné moci vůči její osobě. Navíc lze mít odůvodněné podezření - vzhledem k špatné ekonomické situaci, ve které stěžovatelka podle svých slov na Ukrajině žila - , že důvody jejího odchodu do ČR byly vedle obavy z bývalého zaměstnavatele též ekonomické.

Důvody pro poskytnutí azylu podle § 12 zákona o azylu tedy neexistují; v této souvislosti lze odkázat na bohatou konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu ohledně toho, že potíže či pronásledování ze strany soukromých osob nelze zásadně považovat za azylově relevantní důvody (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 5/2003, a ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 2 Azs 46/2004). Úvahy stěžovatelky o tom, že tlak ze strany bývalého zaměstnavatele, který jí znemožňuje se veřejně setkávat se svými příbuznými a přáteli, je porušením jejích politických práv (míní zřejmě práva shromažďovacího) jsou zjevně neopodstatněné - „shromažďování“, kterému má být údajně bráněno, totiž již jen podle toho co říká sama stěžovatelka, nemá žádnou politickou funkci či účel, nýbrž se zjevně jedná výlučně o setkávání soukromé povahy, z důvodů rodinných a přátelských vazeb. Žalovaný rovněž důvodně shledal, že u stěžovatelky není dána překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu, neboť stěžovatelce po návratu na Ukrajinu rozhodně nehrozí žádné potíže ze strany ukrajinských orgánů a že případné potíže ze strany bývalého zaměstnavatele, pokud by vůbec hrozily, by s vysokou pravděpodobnosti nebyly takového charakteru a takové intenzity, aby to shledání překážky vycestování u stěžovatelky odůvodňovalo, a že by jim šlo s velkou pravděpodobností čelit tím, že by se stěžovatelka obrátila s žádostí o pomoc na ukrajinské státní orgány. Ve stěžovatelčině případě rovněž nelze shledat jakékoli důvody hodné zvláštního zřetele, neboť se jedná o typický případ člověka, který se rozhodl řešit svoji nepříznivou osobní a podle všeho i ekonomickou situaci odchodem do ČR.

Navíc je stěžovatelka osobou, která podle zjištění správního orgánu nemá k ČR žádný specifický vztah ani zde nemá například žádné silnější rodinné vazby, které by bylo důvodné výjimečně zohlednit. Vzhledem k tomu správní orgán rozhodně nevybočil z mezí daných mu zákonem a nedopustil se libovůle, neposoudil-li stěžovatelčinu situaci jako odůvodňující udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu (viz k tomu zejm. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, a ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004; na druhý z nich ve svém rozsudku ostatně zcela správně odkázal i krajský soud). Krajský soud se proto právem ztotožnil s právním posouzením věci, ke kterému dospěl žalovaný správní orgán, a proto nelze dojít k závěru, že by nesprávně posoudil právní otázku.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádných z důvodů kasační stížnosti uplatňovaných stěžovatelkou a kasační stížnost proto podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Vzhledem k neprodlenému rozhodnutí ve věci samé (několik týdnů po předložení věci Nejvyššímu správnímu soudu) nerozhodoval již o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnost. Žalovaný proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 4 in fine ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 30. března 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu